

Blended leren in een hybride leeromgeving

**Visie op leren en
examineren**

goc

advies, training & onderzoek
voor de creatieve sector

1. Inleiding

De missie van GOC

Al meer dan 90 jaar neemt GOC verantwoordelijkheid voor de kwaliteit van grafimedia opleidingen, omscholingen, bijscholingen en examens. GOC omschrijft haar missie dan ook als volgt:

“GOC draagt bij aan de ontwikkeling van medewerkers in de media en communicatiesector en het behoud van vakmanschap in de grafimediabranche”.

De klanten van GOC

GOC is sterk gericht op het bieden van oplossingen die passen op de vraagstukken in de markt. Door de dynamiek in de branche veranderen de vragen regelmatig. Door te luisteren naar de klanten en door onderzoek weet GOC aan te sluiten op wat klanten belangrijk vinden.

In de visie op leren van GOC heeft het leeraanbod een relatie met de doelstellingen van de bedrijven waar lerenden werkzaam zijn. De leeractiviteiten stellen (toekomstige) medewerkers in staat de noodzakelijke kwalificaties te verwerven waarmee zij hun functie optimaal kunnen uitvoeren. Een belangrijke leidraad hierbij zijn het branche erkende beroepscompetentieprofiel (Wat moet een vakvolwassen beroepsbeoefenaar kunnen?) en het kwalificatieprofiel (Wat moet een beginnend beroepsbeoefenaar kunnen?).

De leeractiviteiten zijn erop gericht om de lerenden binnen de bedrijven te faciliteren bij hun leven lang leren. Of zoals de Engelsen zeggen: ‘to grow, to go and to glow’. De leeractiviteiten die GOC biedt zijn gericht op:

- het leren uitvoeren van (nieuwe) taken (to grow)
- het up-to-date te houden van kennis en vaardigheden (to go)
- het ontwikkelen van kwaliteiten van medewerkers waarmee zij op creatieve wijze oplossingen kunnen vinden voor actuele problemen in de organisatie en een originele bijdrage kunnen leveren aan vernieuwingen (to glow)

Kern visie op leren GOC

GOC heeft door haar lange ervaring in het verzorgen van beroepsopleidingen in de grafimedia sector een helder beeld van de doelgroep en de arbeidscontext. Daarnaast is er steeds aandacht voor ontwikkelingen binnen onderwijs en de manier waarop verschillende generaties leren. De kern van de visie van GOC op leren is:

GOC biedt lerenden onderwijs bestaande uit onlineleren en face-to-face leren, aangevuld met praktijkleren en coaching on the job. Deze vormen van leren moeten elkaar versterken. De lerende maakt altijd gebruik van de leeromgeving, voor o.a. readers, filmpjes en opdrachten. De leerstof wordt op een gevarieerde, inspirerende en activerende wijze aangeboden. Bij het vormgeven van het onderwijsleerproces wordt rekening gehouden met de zes breinprincipes, zie de toelichting bij deze visie.

De lerende kan zich zowel zelfstandig als in samenwerking met andere lerenden ontwikkelen. De docent speelt een begeleidende en coachende rol en kan door zijn gedegen vakkennis een vraagbaak zijn voor de lerende. GOC zet bij haar opleidingen digitale leermiddelen in, dit kan voor alle aspecten van het leerproces.

2. Uitwerking principes van leren

De visie op leren zoals hierboven geformuleerd staat, is uitgewerkt in een aantal concrete uitgangspunten.

Iedere lerende heeft zijn eigen leerstijl

Iedere lerende heeft zijn eigen leerstijl. Om lerenden een optimaal leerrendement te bieden wordt met verschillende leerstijlen rekening gehouden. Ook wordt bij het inrichten van het onderwijsleerproces rekening gehouden met zintuigelijk rijk leren.

2. Leren is een actief proces

Lerenden worden op verschillende manier aangezet tot actieve deelname aan hun eigen leerproces. De lessen bevatten veel activerende werkvormen, waardoor de lerenden uitgenodigd worden actief kennis en vaardigheden te verwerven en delen. Hierbij wordt gebruik gemaakt van de leeromgeving.

3. Leren vindt plaats in een situatie die voor de lerende een betekenis heeft

De kracht van praktijkleren is dat een belangrijk deel van het leerproces plaatsvindt op de werkvloer, op en aan de machine waar je het beroep leert. Door te leren in de praktijk, kan je (nieuwe) kennis en vaardigheden direct toepassen. De lerende werkt met opdrachten via de leeromgeving.

Vindt het leren niet in de praktijk plaats, maar in een klaslokaal, dan werken de lerenden met werkplekopdrachten, voorbeelden en beeldmateriaal dat aansluit op de praktijk en of afkomstig is uit de praktijk.

4. Leren is een sociaal proces

Leren vindt voor het merendeel plaats in interactie met anderen in een sociale context (het bedrijf, de trainingsruimte, de medeleerlingen, de docent).

5. Leren betekent het activeren van voorkennis en deze koppelen aan nieuwe informatie

Leren vindt plaats door nieuwe informatie in het brein te koppelen aan wat we al weten. We noemen dit voortbouwen op bestaande kennis. Voorkennis activeren is daarom van belang. Daarnaast is associëren een manier om voorkennis te activeren en kennis uit te breiden.

6. Leren vindt plaats door evaluatie van, en reflectie op een gevarieerde reeks van leersituaties

Evaluatie en reflectie is belangrijk bij leren. Door regelmatig te reflecteren op een les of het geleerde denkt de lerende na over zijn eigen leerproces, daarnaast verhoogt dit het leerrendement.

7. Leren vindt plaats door toetsing

Toetsen worden afgenomen om te kijken hoever de lerenden staat in zijn leerproces. Is de stof die behandeld is begrepen en toe te passen of moet er nog wat extra geboden worden.

In de toelichting die te vinden is achter in deze visie, worden bovenstaande punten concreet uitgewerkt. Het doel van deze concrete uitwerking is dat docenten handvatten hebben om bovenstaande punten goed in te kunnen zetten.

3. Visie op examinering

GOC verzorgt kwalitatief hoogwaardig onderwijs dat aansluit bij de eisen en verwachtingen binnen de branche. Het kwalificatiedossier van de betreffende opleiding is de basis. De opleiding besteedt aandacht aan de ontwikkeling van kennis, vaardigheden en een passende beroepshouding. De examinering voor de specifieke examenonderdelen is beroepsgericht. Er moet een waardering gegeven worden per kerntaak. Het kwalificerende examen voor de specifieke examenonderdelen sluit aan op het functioneren binnen de branche; er is sprake van een authentieke context om beroepsvaardigheden in samenhang te examineren. De GOC-visie op examinering wordt vastgesteld door het bevoegd gezag van GOC.

4. Kenmerken van GOC opleidingen

Gericht op beroepscompetentieprofiel

De branche opleidingen bij GOC zijn primair gericht op het behalen van een beroepskwalificatie zoals is beschreven in het betreffende *beroepscompetentieprofiel*. *Deelnemers leren* de nodige kennis, vaardigheden en houdingsaspecten aan die vereist en/of wenselijk zijn. GOC vindt het hierbij van groot belang dat de inhoud steeds up-to-date is en goed aansluit op de beroepspraktijk.

(Vak)deskundige docenten/opleiders

Al onze opleidingen werken met professionele didactisch geschoolde docenten, die bekend zijn met de werksituaties van lerenden en bedrijven. Gedurende de opleiding en training begeleiden, coachen en motiveren zij de lerenden. Door de toenemende inzet van digitale leermiddelen en online-onderwijs verandert ook de rol van docenten. Zij zullen zich ook op dat gebied blijvend moeten ontwikkelen.

Op de werkplek wordt de lerende aan een opleiding of training begeleid door een praktijkopleider in het bedrijf. GOC kan de praktijkopleider in het bedrijf desgewenst scholen of begeleiden. In langere opleidingstrajecten is het wenselijk dat naast een vakinhoudelijke docent er ook een docent/medewerker GOC is met de rol van mentor/studiecoach. Deze heeft gesprekken met de lerende over de voortgang van het leerproces en waar nodig over de uitvoering van de praktijkopdrachten.

Leren (ook) in de praktijk

Een GOC-opleiding heeft als doel dat een lerende snel én goed inzetbaar is. Gestuurd door praktijkgerichte opdrachten of portfolio opdrachten ontdekt de lerende zelf en leert hij onder begeleiding van een ervaren collega als praktijkopleider, de elementaire vak-handelingen aan. Hoe meer het leren in het dagelijkse werk kan plaatsvinden, hoe groter het leereffect zal zijn.

Aanleren niet vakspecifieke competenties

Behalve het afleveren van goede vakmensen vindt GOC het belangrijk dat lerenden tijdens hun opleiding bagage meekrijgen die ook buiten de beroepspraktijk van waarde is. In de huidige maatschappij is het niet ondenkbaar dat mensen na een aantal jaren een switch in hun carrière (moeten) maken. Daarom wordt in de opleidingen ook aandacht besteedt aan het ontwikkelen van competenties als communiceren, feedback geven, onderzoeken, analyseren, reflecteren, rapporteren en presenteren.

Toelichting bij visie

Achtergrond ontstaan blended en online leren GOC

Al enkele jaren maakt GOC gebruik van digitale leermiddelen tijdens de face-to-face leersituaties en is er een bescheiden vorm van blended learning. Sinds 2018 speelt de GOC-leeromgeving een steeds meer een rol bij de opleidingen. Nagenoeg alle leermiddelen staan in de leeromgeving en ook de intake, toetsing en evaluatie bieden we via de leeromgeving aan. Opdrachten(reeksen), samenwerkingsopdrachten, stukjes e-learning, voortgangsrapportage enz. is ook mogelijk. Daarmee is de GOC-leeromgeving ook geschikt voor online lessen. Voor de live online-instructie/virtuele classroom kan gebruik gemaakt worden van een toepassing voor webconferencing.

Tijdens de lockdown in 2020 is de introductie van online lessen noodgedwongen sneller gegaan dan verwacht. Om flexibel te kunnen blijven inspelen op de situatie op de markt en bij klanten wil GOC haar onderwijs in 2020 verder uitwerken naar een blended/hybride opleidingsaanbod. Hiertoe zal minimaal 30% van het onderwijs online moeten plaats vinden (ICT gebaseerde activiteiten, materialen of tools) en minimaal 30% face-to-face, om van blended leren te kunnen spreken.

Ook zullen beide vormen van onderwijs elkaar moeten versterken.

Om tot een evenwichtig aanbod te komen, zullen we voor alle leerelementen bekijken hoe we ze face-to-face en of online kunnen aanbieden. Met leerelementen bedoelen we: instructie, oefenen, begeleiden, beoordelen en reflectie.

Daarnaast is er bij GOC sprake van een hybride leeromgeving, een combinatie van leren op de werkplek en face-to-face/online leren.

Randvoorwaarden virtual classroom

Bij online les via de virtual classroom, gezien de situatie in 2020, zijn de volgende punten van belang:

- De techniek is op orde
- De lerende zit in een rustige omgeving
- De lerende heeft voldoende onlinevaardigheden
- De planning van de dag /het dagdeel/de sessie is duidelijk
- De lerende blijft uitgedaagd gedurende de online les door:
 - goede afwisseling
 - en niet veel theorie, zoveel mogelijk zoeken naar interactie (docent/lerende of lerende/lerende)

Randvoorwaarden face-to-face lessen

Echter ook voor de face-to-face lessen waar lerenden in de leeromgeving moeten werken zijn een aantal punten van belang:

- Lerenden beschikken over een geschikt device (minimaal 1 device per 2 lerenden)
Het niet beschikken over een eigen device mag geen belemmering zijn voor het volgen van de opleiding. Zo nodig faciliteert GOC dit.
- De lesruimte beschikt over voldoende sterke wifi.
In de lesruimte zijn op bereikbare plaatsen oplaadpunten voor de devices beschikbaar.

Zes breinprincipes

Een goed uitgangspunt is om bij het inrichten van ons onderwijsleerproces rekening te houden met de zes breinprincipes:

1. Focus, aandacht krijgen en vasthouden
2. Herhalen, zodat informatie opgeslagen wordt
3. Voortbouwen, associëren op wat je al weet
4. Emotie, nieuwsgierigheid en trots
5. Creatie, dieper nadenken en zelf betekenis geven aan informatie
6. Zintuiglijk rijk leren